

บทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชน
บ้านอ่าวอุดม เทศบาลนครแหลมฉบัง
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*

THE BOARD'S ROLE IN COMMUNITY DEVELOPMENT FUNDS
OF BAN AO-UDOM, SRIRACHA DISTRICT,
CHONBURI PROVINCE

กานต์ ศรีวิภาสสถิตย

Kan Srivipasathit

ศิวลัย จงจิรภัทร

Sivalai Jongjeeraphat

ญาดา นภาพารักษ์

Yada Naphaarrak

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, ประเทศไทย

Faculty of Public Administration Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

E-Mail: Dr.Kan_Ph@Hotmail.Com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ 1. เพื่อศึกษากระบวนการรับรู้ด้านบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุมชนบ้านอ่าวอุดม ในการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดมเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเทศบาลนครแหลมฉบัง จำนวน 400 ราย ใช้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และ F-test ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของ

* Received 28 February 2024; Revised 11 July 2024; Accepted 22 July 2024

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดมเทศบาลนครแหลมฉบังในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเสนอแผนงานโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 รองลงมาได้แก่ การสร้างความสามัคคีในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 ตามลำดับ

คำสำคัญ: บทบาท, คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน, พัฒนาชุมชน

Abstract

This research The important objectives are: 1. To study the process of role perception. Operations of the Ban Ao Udom Community Village Fund Committee To help people in the area of Laem Chabang Municipality, Sri Racha District, Chonburi Province. 2. To study the role of the Village Fund Committee in developing the Ban Ao Udom community, Laem Chabang Municipality, Sri Racha District, Chonburi Province. The sample group was 400 people in Laem Chabang Municipality using Simple Random Sampling. The tool used to collect data was a questionnaire created by the researcher. Statistics used in data analysis include percentage (Percentage), mean (Mean) and standard deviation (Standard Deviation: SD) and test hypotheses using t-test and F-test statistics. The results of the study found that: The role of the Village Fund Committee in developing the Ban Ao Udom community in Laem Chabang Municipality as a whole at a high level with a mean of 3.92 and a standard deviation of 0.65. When considering each aspect, it was found that every aspect was at a high level. The highest average was the presentation of project plans. has a mean of 3.94 and a standard deviation of 0.62, followed by Creating unity in the community has a mean of 3.93 and a standard deviation of 0.66, and the lowest mean is being a leader in community development The mean is 3.90 and the standard deviation is 0.82, respectively.

Keywords: The Board's Role, Rural Fund Committee, community development

บทนำ

ประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมาเป็นแผ่นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่านานาชนิด เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า แม่น้ำลำธาร สินแร่หลากหลายประเภท มีอากาศที่บริสุทธิ์เป็นอย่างมากเห็นได้จากคำพูดที่กล่าวกันติดปากว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แผ่นดินของเราแสนอุดมสมบูรณ์ต่อมาเมื่อจำนวนคนเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรในปริมาณสูงเพื่อตอบสนองความต้องการด้านอุปโภคและบริโภคโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้นำประเทศได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงมากมาย จากการทำเพื่อกินเพื่อยู่กลายเป็นทำเพื่อการค้าขายอันจะทำให้ได้ผลตอบแทนที่มากขึ้น วิธีการดำรงชีวิตแบบเดิมเริ่มหายไปมีการสนับสนุนให้ประชาชนเรียนรู้ที่จะเพิ่มและขยายการผลิตสินค้าต่างๆในที่สุดก็ทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้น ความเจริญเติบโตที่เกิดขึ้นแลกลมาด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่แนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนงานด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าวทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปัญหาที่ตามมาคือความขัดแย้งในสังคมจากการที่มีความเหลื่อมล้ำของรายได้และการแย่งชิงทรัพยากรที่เหลืออยู่น้อย ปัญหาการพัฒนาที่มักจะกระจุกตัวอัดแน่นเฉพาะในเขตเมืองหรือในเขตอุตสาหกรรมไม่มีการกระจายการพัฒนาไปสู่ชนบทหรือพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้ง ๆ ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆจำเป็นต้องเลือกที่จะละทิ้งท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเองเพื่อการแสวงหาความสำเร็จและเป้าหมาย ซึ่งเป็นการส่งผลให้เกิดการแยกคนออกจากสังคมหรือชุมชน พ่อต้องห่างลูก ลูกหลานต้องห่างจากครอบครัว การอพยพย้ายถิ่นถึงแม้ว่าการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายและหรือความสำเร็จดังกล่าวอาจนำไปสู่การพัฒนาที่ไม่พึงปรารถนาทางด้านสังคม การพัฒนานั้นอาจไม่มีความยั่งยืนเพราะคนในสังคมส่วนใหญ่ยังไม่สามารถได้รับประโยชน์จากกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเท่าเทียม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542)

สิ่งที่สำคัญที่ไม่ควรมองข้ามหรือละเลยในการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจากเดิมที่มองเพียงเป้าหมายหรือความสำเร็จของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการในรูปแบบต่างๆ มิได้ทำการศึกษาให้ลึกซึ่งไม่มีความเข้าใจและสนใจองค์ประกอบด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรนั้นย่อมถูกกำหนดและใช้สอยโดยมนุษย์หรือคนนั่นเอง ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้นั้นมีความเชื่อมโยงกันโดยตลอด แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในระยะหลังจึงได้เริ่มปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของการพัฒนาใหม่ โดยได้เกิดความพยายามในการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนในฐานะผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ หรือผลกระทบโดยตรงจากการ

พัฒนา เราสามารถกล่าวได้ว่า “คนคือศูนย์กลางของการพัฒนาที่แท้จริง” และมีกระบวนการที่ของการบูรณาการ ความเชื่อมโยงทุกด้านเข้าด้วยกัน ส่วนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจนั้นเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการพัฒนาคนให้มีความสามารถ มีประสิทธิภาพต่อการสร้างความสุขและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี (ทิพาวิทย์ เมษสวรรณ, 2564)

การนำกระบวนการทางด้านความคิดแนวใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินี้เอง ภาวะของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ปรัชญาแนวทางรวมทั้งกระบวนการทัศน์ใหม่ๆ ที่จะใช้ในการเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น คนในท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกันสามารถเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านของตนเอง เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน ทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เนื่องจากการได้รับรู้และเข้าใจปัญหาอย่างแท้จริง ด้านการประกอบอาชีพ ฐานะ รายได้ ความเป็นอยู่ เพราะสภาพที่แตกต่างกันดังกล่าวนี้ย่อมมีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในระดับประเทศ ปรัชญาของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่นโดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและการจัดการหมู่บ้านและชุมชนของตนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญา ที่มีการพัฒนากองทุนฯ เริ่มจากการกำหนดนโยบาย และมีการวางแผนที่ดี การบริหารงานกองทุนฯ และการดำเนินงานขององค์กรกองทุนฯ มีความจำเป็นต้องได้รับการประสานงานและความร่วมมือจากประชาชนที่มีความสนใจสมัครเป็นสมาชิก โดยกลไกการสร้างความร่วมมือในการร่วมพัฒนากองทุนฯ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของสมาชิก (Participation) และการพึ่งพาตนเอง (Self Reliance) วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งกองทุน 1 ล้านบาท มีคณะกรรมการฯ เพื่อจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างองค์กรกับสมาชิกแล้ว ยังทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการพัฒนาทางสังคมด้านอื่น ๆ ของชุมชนอีกด้วย มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ทางสังคม การกระจายอำนาจและยังเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน การใช้เงินกองทุนฯ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้บรรเทาเหตุฉุกเฉินที่จำเป็นเร่งด่วน การนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการที่ดีมีศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะก่อให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมเมื่อชุมชนระดับรากหญ้ามีความเข้มแข็งย่อมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่มีกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ร่วมกันของคนในชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายด้วยทุนทางทรัพยากรและศักยภาพของชุมชนมีการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเอง

พึ่งพาตนเองได้มีการพึ่งพาอาศัยกันทั้งภายในและภายนอกชุมชนบนพื้นฐานการเคารพ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (เทศบาลนครบุรี, 2564)

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเข้ามาทำหน้าที่ด้วยความเสียสละในปัจจุบันนี้นิยมใช้คำว่า จิตอาสา ยืนอยู่บนเส้นทางแห่งความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเชื่อถือและความไว้วางใจต้องมีจิตใจที่มั่นคงและคงมั่น อาจมีบางคนที่ไม่มีความมั่นคงพอดิบกับดักของความโลภเสียหายมาหลาย คน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจในการที่จะศึกษาถึงบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านว่ามีแนวทางในการทำงานอย่างไรและสามารถช่วยพัฒนาชุมชนด้วยวิธีการใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการรับรู้ด้านบทบาท การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุมชนบ้านอ่าวอุดมในการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดม เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้ประชากรในเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน โดยใช้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ประชาชนในเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม(Field Research) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของเทศบาลนครแหลมฉบังบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 46 - 55 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 อายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 และอายุมากกว่า 56 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาในระดับ ระดับปวส. / อนุปริญญา จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาได้แก่ มัธยมศึกษา / ปวช. จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 ระดับปริญญาตรี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมาได้แก่ มีรายได้ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 รายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และรายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

2. บทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดมเทศบาลนครแหลมฉบังในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเสนอแผนงานโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 รองลงมาได้แก่ การสร้างความสามัคคีในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 ตามลำดับ

2.1 ด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเข้ามาเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน แบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมาได้แก่ มีการใช้อำนาจในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการกำหนดภาระหน้าที่หรือขั้นตอนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ตามลำดับ

2.2 ด้านการแก้ไขปัญหาต่างๆ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดย

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนับสนุน และร่วมกับเทศบาล ดำเนินงานแก้ไขปัญหาความมั่นคง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 รองลงมาได้แก่ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีผลประโยชน์ด้านการเงินที่ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีมีคุณธรรมในการบริหารจัดการ เช่น การดูแลเรื่องการชำระหนี้จากการกู้ยืม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ตามลำดับ

2.3 ด้านการเสนอแผนงานโครงการ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในชุมชนของท่าน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมาได้แก่ มีระบบการตรวจสอบการทำงานในหน่วยงานที่มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในชุมชนของท่าน มีการบริหารจัดการชุมชนของท่านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ

2.4 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมอยู่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับนโยบาย และแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมาได้แก่ มีการประสานสัมพันธ์ทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ตามลำดับ

2.5 ด้านการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการเสริมสร้างความขนบธรรมเนียมของคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 รองลงมาได้แก่ มีระบบให้บุคลากรตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและหน้าที่ต่อสังคม รวมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบ และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ท่านมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่นและทำนุบำรุงพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้สื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องของแผนการส่งเสริมพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ตามลำดับ

2.6 ด้านการสร้างสามัคคีในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด

คือ มีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และการใช้งบประมาณมีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่เทศบาลได้ตั้งเป้าไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 รองลงมาได้แก่ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมในเทศบาล และการจัดสรรตำแหน่งบุคลากรมีความเหมาะสมและความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดอาคารสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ จัดได้มีความเหมาะสม สว่างงามและมีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดมเทศบาลนครแหลมฉบังถูกนำมาใช้ในการบริหารงานเพราะต้องการให้การทำงานของระบบงานมีความโปร่งใส เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลไว้วางใจในการทำงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดมเทศบาลนครแหลมฉบังสร้างความเชื่อมั่น และประสานความร่วมมือกับชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาล หลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (ทิพาวดี เมฆสุวรรณ, 2564)

2. การเข้ามามีส่วนร่วมการตรวจสอบการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พรศรี กิจธรรม (2559) ที่เทศบาลพยายามกระตุ้น มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทนั้นมีข้อน่าสังเกตว่า ประชาชนในแต่ละชุมชนมักจะให้ประธานชุมชนเป็นคนทำหน้าที่แทนหรือเป็นคนติดต่อเทศบาล รายงานถึงความต้องการของประชาชนในชุมชนว่าต้องการอะไรซึ่งผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่าการให้ประธานชุมชนเป็นผู้ดูแลติดต่อในทุก ๆ เรื่องของลูกบ้านนั้นอาจดูไม่ทั่วถึง อีกทั้งถ้าประธานชุมชนไม่มีความเป็นกลางเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องก็อาจใช้เป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการส่วนตัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

3. กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) ยังไม่มีความเด็ดขาดบทลงโทษผู้กระทำความผิดจะเป็นการเสียค่าปรับซึ่งไม่มีความเข้มแข็งในตัวของบทลงโทษ ประชาชนผู้กระทำความผิดสามารถหลบหนีการเสียค่าปรับได้ง่ายเนื่องจากไม่มีบทลงโทษที่เป็นความผิดอาญาที่เด็ดขาด ในการนำบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเทศบาลยังไม่ครอบคลุมถึงการวางตัวบทกฎหมายเพื่อบังคับใช้ผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาดอีกทั้งในแง่ของกฎหมาย ระเบียบ บางตัวบทยังล้าสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันจำเป็นที่หน่วยงานส่วนกลาง โดยกระทรวงมหาดไทยต้องวางแนวทางในการปรับปรุงและสร้างกฎระเบียบที่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

4. ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำมีบทบาทอย่างมากต่อการสร้างบทบาทที่ดีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการมีบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

5. การบริหารงานของเทศบาลนครแหลมฉบัง บุญเที่ยง เนติประเสริฐ (2559) ที่ได้นำบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างเต็มที่ เพื่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลนครแหลมฉบังคือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคมนาคม , ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต, ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเทคโนโลยี, ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา, ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา, ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กรและการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจากผลการวิจัย ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ พบว่า ประชาชนพึงพอใจในการดำเนินงานของเทศบาลนครแหลมฉบังในภาพรวมต่าง ๆ และมีปัญหาหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงในบางเรื่อง

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัย เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนบ้านอ่าวอุดม เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี นั้นได้องค์ความรู้ใหม่ในด้านของบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของหน่วยงานหรือองค์กรในบริบทอื่น เพื่อสามารถนำผลการศึกษามาใช้เป็นประโยชน์ในด้านการเปรียบเทียบ และวางแผนนโยบายเพื่อให้เกิดความทันสมัย สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในอนาคต

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ 1. การบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายกับประชาชน ควรจัดเจ้าหน้าที่เฉพาะในเรื่องที่เป็นปัญหาเพื่อช่วยกันรณรงค์กฎหมายที่จะบังคับใช้กับประชาชน 2. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในแต่ละชุมชน ควรมีการตรวจจำนวนผลงานตามมาตรฐานจัดทำเป็นรูปแบบหนังสือผลงานในแต่ละปีงบประมาณเพื่อป้องกันการร้องเรียนการปฏิบัติงาน การใส่ร้ายกันของประชาชนบางคน 3. ควรมีขั้นตอนการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนที่ประสานงานร่วมกันตั้งแต่ระดับจังหวัดอำเภอและท้องถิ่นรวมทั้งจัดชุดเฉพาะกิจเพื่อสืบหาข้อมูลของเรื่องร้องเรียนว่าเป็นความจริงมากน้อยแค่ไหน 4. เทศบาล

ต้องมีการจัดฝึกอบรมบทบาทของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในแต่ละชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกด้านการปฏิบัติการ และควรเก็บข้อมูลของประชาชนในแต่ละชุมชน

บรรณานุกรม

- ทิพาวิทย์ เมฆสุวรรณ. (2564). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- เทศบาลนนทบุรี. (2564). รายงานการวิจัยการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. นนทบุรี: เทศบาลนนทบุรี.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- บุญเที่ยง เนติประเสริฐ. (2559 พฤศจิกายน 2559). ประธานชุมชน วัดฝาง ม.3 ตำบลบางเขน. พรศรี กิจธรรม. (6 กันยายน 2559). ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุข.